

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Félévre — 8 c.
 Kélyben kákos kéréve:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 8 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 8 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a hétbe és nagy utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésekre visszaküldi vagy megőrzésre nem vállalunk.
 Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.
 Helyi árak: 5 fillér.

NAGYVÁRAD szept. 28.

Árverés.

Nem hazafias küzdelem az már, a mi a parlamentben történik, hanem árverés. Olcsóbban sohasem lehet dicsőségre jutni, országos hírnévre szert tenni, mint most a parlamentben.

Olcsó mondom, mert csak igérni kell s az ígéretet úgy tehetik, hogy be sem kell váltani soha.

Folyik hát az árverés a népszerűségért egyrészt, a legfelsőbb kegyért másrészt.

A falu összetódult a malom körül s fontos férfiakká lettek a nagy kereken ülők.

Neki a királynak, neki a Khuen májájának és zug az éljen alulról, ki a zsebkendővel, lobogtatni tüntetően, és hull az elismerés felülről.

Könnyen mandátummá lesz a torok és ordóvá a zsebkendő.

Félünk a holnaptól, félünk, hogy tárgyalás helyett tullicizálás lesz, a kuruczodásban is, a loyaliskodásban is. Utálatos mind a kettő.

Magyar nép ne ezt tartsd te kurucz erkölcsnek, és felséges ur, ne ott keresd a loyaltást!

Egymáshoz méltó társaság az csak, egyik a prűszkölésével, másik a zsebkendővel. Segítsenek egymáson.

A nép és király pedig ne ezen a két rossz pápaszemen át nézzen egymásra,

mert így nem fogják egymást igazán látni soha.

Baj, hogy még most sincs kormány. Meg kell fontolnunk a régi kormány tagoknak, hogy hazafiasság lesz tőlük, ha újra tárczát vállalnak, mert így fedezetlenül áll a király a pártok tusájában s a bizonytalanság miatt az izgatottság folyton nő, mi jóra nem fog vezetni.

Ma minden parlamenti párt konferenciát tartott, de határozott eredménye egyiknek sem volt. Khuen nem adott irányítást, a Kossuth irányítását pedig nem igen akarják megfogadni.

*

A napi eseményekről következőkben számolunk be:

Héderváry nem tud kormányt alakítani.

— A válság. —

Khuen-Héderváry visszatért Bécsből, de azért kormány nincs. A legközelebbi napokban minden valószínűség szerint nem is lesz. Ezt a kormányhoz közelállók úgy indokolják, hogy Khuen nem is azért utazott Bécsbe, hogy a királynak a kabinet tagjainak listáját átadja, hanem azért, hogy a király véleményét az alakítandó kabinetre vonatkozólag kikérje. Nem is értekezett a miniszterekkel, hanem a mai napon fog értekezni azokkal, akiket az alakítandó kabinetbe föl akar venni. Mindezt azonban csak azért terjesztik, hogy leplezzék Khuen kínos zavarát, aki most — úgy látszik — a régi kabinet tagjait sem tudja megnyerni arra, hogy belépjenek az új kabinetbe.

Hogy Lukács miniszter megmarad-e álláspontja mellett, azt még a kormánypart legbeavatottabb tagjai sem tudják. Minden körülmények közt be akarja várni ő is a szabadelvű pártnak ma este meghozandó határozatát. A szabadelvű pártban ugyanis megint kitört az egység. A volt nemzeti pártiak a Szentiványi pontozatot fentartásukat követelik, amelyeket — minthogy most a nemzeti pártiak túlsúlyban vannak a pártban — teljesíteni is akarok. A ma esti pártértekezleten mindenesetre kifejezésre jut az, hogy mennyire egységes és mennyire darabokra szakadozott a nagy kormányparti tábor.

Most a helyzet az, hogy Khuen nem tud kormányt alakítani. Beavatott körökben az a hír járja, hogy a hét végén Khuen ismét Bécsbe utazik a királyhoz s hogy az új kabinet kinevezése — ha ugyan mégis sikerül Khuennek minisztereket kapni — csak vasárnap jelenhetik meg a hivatalos lapban.

A képviselőházban.

A képviselőházban tegnap délelőtt alig fordultak meg a honatyák. Az olvasó terem rendes látogatói jöttek csak el: Olay Lajos, Gabányi Miklós, Heincz Hugó, Nyegrő László és még néhányan. A vezető emberek közül nem volt ott senki, s így természetesen, a politikai diszkurzusok is felette relativ jelentőségűek voltak.

Gróf Apponyi Albert házelnök kora reggel megérkezett. Tíz órakor szenzációs vendége jött, Wekerle Sándor, aki ugyancsak rég nem járt a Ház folyosóján. A közigazgatási bíróság elnöke közel egy óra hosszat időzött a volt nemzeti párt elnökénél, akivel együtt sze-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Chrysanthemum.

Írta: Ritoók Emma.*

A könnyű sárgás selyemre óriási chrysanthemumok voltak festve. Az alap lágy szicéből alig kiemelkedve, a vörös, sárga és lila minden árnyalatán átveve, a nagy fantasztikus csokor szinte odasimult a puha selyemhez, csodásan kigyózó ágak futottak körül széleib, hibetetlen szinű, aranyosba játszó pillangók, csaknem egybeolvadva a szirmok hajlékony körvonalaival, míg háttérben a nap mint egy vörös folt tűnt el az egyszerű kék tenger fölött.

A művész meg volt magával elégedve.

Egy tarka gyékényen ülve harmonikus mozdulatokkal tett fel ecsetjével egy-egy festékfoltot a selyemre, színes ruhájának bő ujjai

* Ritoók Emma, a b'jos kis rajz jeles írónője Egyenes úton — egyedül című regényével most nyerte meg az Új Idők 2000 koronás pályadíját.

meg-meglebbentek, mint fantasztikus pillangószárnyak s a japáni selyemszövet lágyan suhint meg minden mozdulatánál. Néha felemelte keskeny, ferde vágású szemhéjait s az előtte levő mintára pillantott.

A chrysanthemumok eredetije Japán csodás flórájának színeiben nyilott előtte a nagy kék vázában. Zöld indák tekergődztek rá az aranyozott sárkányokra, melyek a váza fogóját képezték s átfutottak a mögötte álló tarka papíralra félig eltakarva a ráfestett óriási fehér szárnyú repülő madarakat, a távlat nélküli tarka tájképet, a kecsesen ülő, teázó japáni asszonyokat.

A szoba széles ajónyílása a bambusz szálakra épített verandára szolgált, a meleg és fény ellen kifeszített papíros napernyő sugarakban összefutó száz apró pálczikájával elnyújtott kékes árnyat vetett a sárga gyékényre, mely szinte aranyosan ragyogott fel a lenyugvó napvilágnál ott, hol az árny véget ért.

A verandáról tágas kilátás nyílt a kertre s a távoli tóra. Egy fekete gém gázolt méltóságtelej-sea a vízben, a parton vörös li-

liom virított ki messzire a virágos zöld sás közül.

Aztán fák fák mellett, sűrű összebojolódvá, szederindákkal befutva, melyen a fehér virág mellett piros lott az érett gyümölcs. Lilaszín akácvirág sűrű bokréája szintén lehuzta a fa ágait. Magas fű borította a földet mindenütt. A gyapotfa kihányta fehér fejét magasan a többi tarka virág felett, a veranda rácán sötétzöld levelű futónövény csüggesztette le nehéz, harangszinű sárga virágait.

Sötétedni kezdett. A lemenő nap vörösré festette az eget. Meleg volt — kissé nehéz nyomott meleg. Tarka pillangók csaptak le a verandára, mintha csak a művész festett legyezőselyméről repültek volna el.

Egy távoli pagoda tam-tamja csendült meg, a festő bevégezte munkáját. Zöldek, apró szemei égtek, szinte phosphoreskáltak a sötétben, térdeire vette a fekete fába foglalt selyemdarabot, s még mindig látni vélte festménye ezer szinét, mely harmonikus egyszerűségben olvadt egybe. A szőnyegen ülő alak körvonalai csak az öt körülvevő idegeszerű táj keretében nem tűnhettek fel groteszknek.

Az iskola idény beálltával különböző alaku kötökosarak, iskolatáskák, melyek legolcsóbb árakban lesznek árusítva. Továbbá nagy választék gyermekkosárakban, utazó kosarakban stb.

Számos megrendelést kérve kiváló tisztelettel

OPPENHEIM F. VILMOS kosáráru kereskedése

Nagyvárad, Fő-utca, Barts-ház.

Nagymennyiségben megérkeztek szőlő szállító kosarak

5 és 10 kilós ürtartalommal.

repelt sűrűn az utolsó idők politikai kombinációi között.

Tizenegy óra felé gróf Zichy Jenő érkezett Apponyihoz, aki magához kéréte. Ő is hosszasan értekezett a képviselőház elnökével.

A holnapi ülés.

Oriási érdeklődéssel tekint a politikai világ és a nagy közönség a képviselőház holnapi ülésére. A kormány holnapra várt bemutatkozásából ugyan semmi sem lett, de az ülés hangja, a pártok hangulata deponderáló jelentőséggel bír a közel jövő eseményeire.

Az ülés elején előreláthatólag Barabás Béla szól, aki napirend előtti felszólalásában megmagyarázza, hogy értette ezt a hamar híressé vált s akkora sikert keltett kijelentését:

— Nem hiszünk a királynak!

Barabás elmondja, hogy a hadiparancs magyarázata egészen más volt Körber és más a Khuen tolmácsolásában. Vagy az egyik, vagy a másik kommentár valótlan. S mintán neki sok oka van arra, hogy inkább Körber magyarázatát vegye hitelesnek, ezért kiáltotta oda a miniszterelnöknek, hogy nem hiszi neki azt a kijelentését, hogy a király mélyen sajnálja, hogy félremagyarázták. Barabás készségesen kijelenti, hogy azzal nem akarta a királyt sérteni s teljesen távol állott tőle a tiszteletlen célzat.

A holnapi ülésen hallomás szerint Eötvös Károly, Ugron Gábor, Bóthy Akos és Mezőssy Béla szólalnak fel az ellenzék részéről. De a kormánypart is erősen készül a holnapi ülésre. Olcsóbb érdemek szerzésére Bécs előtt alig volt még ehhez hasonló alkalom.

A pártok hangulata.

Talán a legjobb jelző, amivel a pártok hangulatát jellemezhetni: a kedvetlenség.

A kormánypart, amely most épp úgy a sötétben tapogatózik, mint a ár fél évvel ezelőtt, valóságos desperációval néz a jövő elé. A párt egyrésze teljesen feldulva, ahány ember annyi nézet, ahány apró nüansza a nézeteltéréseknek, annyi kívánság s nincs is remény a kivétel ut megtalálásához.

Khuen még most is titkolódik, de azzal nem törődnek sokat, ha beszél. Tegnap este, ahogy megérkezett, nagy kíváncsisággal törték reá:

— Van-e kormány?

Mikor látták, hogy megint rébuszokban beszél, otthagyták a faképnél.

A tarka selyem öv alatt boldogan vert szive, munkája sikerülte felett. Igen, — összes fantáziája, összes színérzéke rajta volt ezen a darab szöveten, — a természet pompáját idevarázsolta a selyemre, szép iránti meleg szeretetével.

Ki tudja, kinek a kezében fog ez a selyem darab, mint legyező remegni, ki fogja boldogan szívére szoritani, vagy könyeit elrejtteni vele. Gyöngéd suttogást halkít majd jobban el, vagy átadva, egy titkos kézszorítás elrejtője lesz talán?

Ki tudja, melyik szép nő érti meg belőle a japáni festő szellemét, ki fogja a távolból megszeretni róla csudás hazája csudás virágait, rá gondolni arra, ki boldog büszkeséggel festette rá a legszínesebbeket.

Es a művész a halvány arcú, szőke haju, karcsu miszerekre gondolt, kiket férfiak karján lát néha Yeddó utcáin kiűnve a tarka tömeg közül egyszerű szürke ruháikban, — kiknek csak a szemük ragyog úgy, mint Japán sugaras színei.

Az óriási selyemlegyező szétnyitva fektet a szőnyegen. Az alap sárgás színéből alig kiemelkedve, a vörös, sárga és lila minden árnyalatán átmenve, simult a fantasztikus chryszantim-csokor a lágy selyemre. Aranyba játszó pillangók csaknem egybeolvadtak e lágy szírmok körvonalával, fekete fa-fogóján ragyo-

A délutáni értekezlet azonban nagyon népesnek ígérkezik, ha egyesek szerint csak a programkészítő bizottság megválasztása lesz is a napirendjén. Biztosra veszik, hogy a nemzeti párt ezuttal már határozottan precizizozza a kívánságait. Hogy ebből konfliktusok is támadhatnak, arra reszkető kárörömmel gondolnak a pártban.

A függetlenségi párt értekezlete nagyon jelentőségesnek ígérkezik. Feltűnést kelt, hogy Kossuth Ferencz nem érkezik vissza és Thaly Kálmán vezeti a tanácskozásokat. Szóba kerül az értekezleten a pártelnöknek az Egyetértés tegnapi számában megjelent proklamáció-szerű cikke is, amely nagy feltűnést keltett. Az értekezleten a cikk miatt több felszólalás lesz. Ezenkívül megállapítják a párt holnapi magatartását s foglalkoznak a mentelmi bizottság Rigó Ferencz és Lengyel Zoltán ügyében hozott határozatával is.

Szóval — idejegyezve azt is, hogy a néppártban nincsen összhang s az egyes nézetek nagyon is eltérők — a pártok hangulata a holnapi ülés előtt éppen nem biztató.

Los von Ungarn.

Bécsből jelentik nekünk telefonon: A Wolf-csoport nagy pártgyűlést rendezett a Magyarországtól való teljes elszakadás mellett. A gyűlésen valamennyi szónok, Berger, Schalk, Steyn, Herczog a *los von Ungarn* jelszó alatt megindult mozgalmat dicsőítette. A gyűlésen kimondották, hogy egész Ausztriában agitációt kezdenek a *Magyarországtól való különválás színtelése céljából*.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi pártnak Budapesten időző tagjai, mint rendszeresen vasárnaponként a Kossuth Lajos-utcai korzón találkoztak s ott vitatták meg a mai nap eseményeit.

Az eszmecsere főtárgya Kossuth Ferencznek egy reggeli lapban megjelent cikke volt, a melynek ez a címe: „*Párthíveinkhez!*” s a mely hangja miatt, de tartalmánál fogva is élénk feltűnést keltett s a párt tagjai között vegyes érzelmekre talált.

Kossuth ugyanis azt mondja ott a többi között, hogy nem mindig történik az, a mit jónak lát a csatatéren s bár nem mindig érvényesült tanácsa, *de eddig mindig bebizonyult, hogy igaza volt*. Továbbá azt mondja,

gott a gyöngyház berakás. Mintha a virágok összes színe alkalmazkodott volna a perzsa szőnyeg tenger színéhez, melyen fektet, egy indiai sál s egy czobolyprémes belepő különös szomszédságában. Csak az egyik széle vált ki erősen a világos zöld selyemuszálytól, — épen az a szeglete, a melyen a nap vörös foltként tünt el a kék tenger mögött.

Egy hosszantartó bál-bágyasztó melege töltötte be a termet, — a megszokás unottsága szűnetelt.

A legyező asszonya bársony pamplagon ült, óriási levelű palma alatt. A gáz fénye megtört fehér vállain és a nyakán ragyogó gyémántokban. Fehér keztyűs kezével utána nyúlt a leejtett legyezőnek, de a mellette ülő férfi hamarabb felemelte. Monoklis szemével figyelmesen nézte a festményt s aztán átadta. A legyező selyme lágyan suhogott, meg-megérintve a ruha színes szövetét s míg a szép asszony fáradtan lebegtetette a behallatszó halk zene ritmusa szerint, rezegni látszottak rajta a virágszírmok lehellejétől.

— Milyen sajtóságos festmény, — szólalt meg a férfi. — Szereti asszonyom a chryszantimokat?

— Oh nagyon, — felelte, a legyezővel egy kis ásitást nyomva el; — oh nagyon — annyira divatosak!

hogy ő megmaradhasson a küzdő tábor élén, meg kell követelnie a mostani nehéz időben, hogy az az irányzat érvényesüljön, a melyet helyesnek vél és helyesnek tart vele együtt a pártban sok régi, deres fejű, kipróbált hazafi.

E nyilatkozat miatt neheztelnek a párt harcziás tagjai s rámutatnak arra; hogy a parlamenti harcznak eddig is nagy sikerei voltak és hogy ha nem lettek volna elszánva a küzdelemre és kitartásuk nincs, az eddigi eredményt sem érthették volna el. Némelyek Kossuth cikkét, a mely a pa szív ellentállást is hangoztatja, olybá veszik, mintha a leszerelésre ösztönözne.

A párt tagjai, de a fiatalabbak közül is a higgadtabbak igazat adnak sok dologban Kossuthnak. Így elismerik annak az igazságát, hogy a nemzetnek nyugalomra, higgadságra, megfontolásra van szüksége. A leszerelést pedig egyáltalán nem hangoztatja Kossuth, mert a magyar nyelv jogait követeli, azokat földadni nem akarja, de az a jelszava, hogy passzív ellenállás legyen föltétlen nyugalommal és higgadsággal. Csak ebben az esetben vállalja továbbra is a vezetés felelősségét.

Kossuth e szavait követésre méltónak tartják a párt régi, harczviselt tagjai s azért is helyeshik, mert méltóságos, öntudatos magatartással a pártnak sokkal több súlya lesz, mint volt az utóbbi időben.

Ezekről a dolgokról vitáztak főképpen a függetlenségiék. Csupán azt sajnálják a régiek is, hogy Kossuth a párthívekhez intézett szavait nem a pártban mondta el először, hanem a sajtóban hangoztatta. A közleményről egyébként szó lesz a pártértekezleten is és nagyobb vitára fog alkalmul szolgálni.

Szó volt a bécsi Reichsrath dolgairól is és nagy rokonérzéssel emlékeztek meg a cseh és lengyelek magatartásáról. Többen emlegették is, hogy a nemzeti küzdelemben lehetne érintkezést találni a Reichsrathban, de nehogy azzal vádolják a függetlenségi pártot, hogy Ausztriában keres szövetséget, nem gondoltak rá komolyan, hogy a cseh és lengyel reichsrathi képviselőkkel közvetlen érintkezésbe lépjenek.

Itt említjük meg, hogy Mezőtur város képviselőtestülete tegnap tartott közgyűlésén Barabás Béla és Tóth János képviselőket *egyhangulag a város diszpolgárainak választotta meg*.

A függetlenségi párt elnökségéhez napról-napra érkeznek üdvözlő táviratok.

Nyugalom a Balkánon.

Török adatok szerint a bolgár kormány tette meg az első lépéseket a kölcsönös megértés létrehozására, a midőn kérdést intézett a portához, hogy ha a macedón mozgalom megszűnne, a reformokat komolyan végrehajtanák-e és a bolgár kormány idevonatkozó tanácsait figyelembe vennék-e. A porta megadta beleegyezését, mire azután megegyeztek arra nézve, hogy a porta Hilmi basa főfelügyelőhöz tanácsadó bizottságot oszt be, a melybe bolgár macedónokat is hívnak meg. Továbbá megegyeztek az iránt, hogy a bolgár templomokat és iskolákat ismét megnyitják, a bolgár kivándorlókat visszaszállítják hazájukba, az elpusztított falvakat ismét felépítik, megszüntetik a letartóztatásokat, a letartóztatottakat szabadon bocsátják és utját veszik a csapatok s basibozukok zavargásainak. Evvel szemben megígéri a bolgár kormány, hogy megtesz minden tőle telhető, hogy megszüntesse a macedón mozgalmat.

Bolgár részről ezek után török-bolgár bizottságot kértek és azt kívánták, hogy a bolgár kormány behathasson a bizottságba kerülő bolgár tagok megválasztására, amit török részről megtagadtak. Végül az exarkátusnak biztosították az ez irányban való b-folyást, a mely azonban eddig avval nem élt. Miután a porta maga határozta meg a bizottság tagjait, meglepte Bulgáriát egy oly bizottság kiküldésé-

vel, amelybe az összes nemzetiségeket meghívta. Bulgária ez irányban már tett előterjesztéseket és azt kívánja, hogy legalább két bolgárt válasszanak a bizottságba.

A görögök is elégedetlenek, hogy csak egy görög tagja van a bizottságnak, míg a románok elégedettek, mert egy kucorománt hívtak a bizottságba, mert ez által a kucoromán nemzetiséget legelőször ismeri el a porta. Szaloniki, monasztiri és úszkübi konzuli jelentések szerint a bizottság tagjai mint a főfelügyelő segédei fognak szerepelni.

Általános az a vélemény, hogy a török-bolgár entente csak akkor lesz eredményes, ha a kötelezettséget mindkét részről megtartják. Különben a kölcsönös megértés eredménye csak felületes és átmeneti volna. Hir szerint a legközelebbi napokban történik a szerb és kucoromán nemzetiség hivatalos elismerése.

UJDONSAGOK.

Joggyakornokok dolga.

Vasárnapi cikkünkre, melyben a nagyváradi joggyakornokok keservesen lassu előléptési viszonyaira mutattunk rá, a következő sorokat vettük:

Tekintetes Szerkesztőség!

B. lapjuk vasárnapi számában a nagyváradi joggyakornokok sérelmét tárgyaló cikkre vonatkozólag bátorkodom azon felvilágosítást adni, hogy igaz, miszerint van közöttünk olyan joggyakornok, aki már *van 10, hanem 12 hónapja díjtalan joggyakornok*, de nem azért, mint a fenti cikk magyarázza, mert felebbvalói jóakarata hiányzik, hanem csupán azért, mivel vidékre nem akar díjas joggyakornoknak kimenni, — a központban pedig nem üresedik annyi hely, hogy minden jelentkezőnek azonnal kenyeret adhassanak.

Nem ez a sérelem, hanem az, és ez az egész magyarországi joggyakornoki kar sérelme, hogy az igazságügyminiszter urnak az idevonatkozó törvény intenciójával teljesen ellentétes álláspontja az, hogy aljegyzővé csupán doktorátussal bírót és első sorban ügyvédjelölteket nevez ki.

Maradtam tisztelettel

Egy joggyakornok.

Ebből a levélből elfogadjuk azt, hogy van Nagyváradon *egy éve* díjtalanul dolgozó joggyakornok is, egyébként azonban egyet-mást korrigálnunk kell rajta.

A felebbvalók jóakarátát nem vontuk kétségbe, sőt mi tudjuk legjobban, hogy a törvényeségi elnök a tehetséget, szorgalmat mindenkor elismerte és kitüntette. De ez nem elég. A központban igenis folyton üresedik annyi hely, hogy a kellő előléptés biztosítva van, de mert a *minisztériumban* nem lép fel senki erélyesen, azért felülről küldenek le ide mindig idegeneket. Csak ide, más tábla területére alig, s csodálatosképpen másutt a doktorok és ügyvédjelöltek nem részesülnek ily szembeszökő pártolásban. Tessék csak a hivatalos lapot figyelemmel kíséreni.

Ennek pedig az az oka, hogy a nagyváradi tábla és az igazságügyminisztérium közt nincs meg a személyes kapcsolat, a melynek segítségével az itt kiváló tehetségeket kellő tekintéllyel lehetne a miniszter figyelmébe ajánlani. Ezért hozzák fent keresztül az itteni kandidációkat s ezért silány az előmenetel az itteni kir. táblától kezdve a járásbíróságokig és joggyakornokokig, míg másutt a tehetség és szorgalom okvetlenül előre megy. Nálunk csak

a következőes mellőzésben haladunk évről-évre, táblabíráktól joggyakornokokig egyaránt.

Sőt nem állanak meg ezek a viszonyok a joggyakornokoknál sem. Van a nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál valaki, a ki most már *két éve díjtalan díjnok* s várja a 80 krajczár napidij melletti kinevezést, mint Bob herceg fekete hollója a fehér galambot.

Fehér holló lesz az a díjnok, mire fizetést lát, ha a tábla területén a mai viszonyok megmaradnak!

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ösmerik s méltányolják. Nehéz időkben becstülettel álltunk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűeket, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL«

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 >

Helyben házhöz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 >

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Szent Mihály napja.** Hagyományos dátumot mutat ma, kedden szeptember 29-én a kalendárium: Szent Mihály napját. Régebben nevezetes volt e nap a költözésen kívül sok más dologról, de ma már a modern kor kiforgatta jelentőségéből. A templomokban tegnap már este 7 órakor harangoztak. Szóval beköszöntött az ősz.

* **A vámok bérbeadása.** A vámkezeléssel sok baja volt az utóbbi években Nagyvárad városának, míg végre új vámszabályzatot dolgozott ki s azzal kezdte meg a vezetést. **Ragány János** főszámvevő most előterjesztést

tesz a tanácshoz, illetve Nagyvárad város törvényhatóságához, amelyben azt javasolja, hogy a követet-, vásár- és hidvámokat és helypénz szedési jogot bérbe adja ki Nagyvárad városa s jövőben csupán a vasuton érkező áruk után szedett követvám lenne a város kezében. A főszámvevő azzal indokolja a bérbeadást, hogy sok személyzet kell a vámkezeléshez s a tisztikar egy részének munkáját is igen megszorítja. A bérletnek a többi között az az előnye, hogy a költségvetésben a város ezen jövedelme biztosabb alapra fektethető. A főszámvevő mindjárt javaslatot tesz a bérleti összegre nézve is, s az árlejtés alapjául évi 187.000 korona összeget ajánl. — A törvényhatóság azonban aligha megy most bele a bérbeadásba, amikor még nem tudja, hogy az új szabályzatnak milyen hatása lesz a vámkezelésre s amikor erős kezekben van a felügyelet.

* **A nyitrai püspök a nyitrai iskoláknak.** Bende Imre nyitrai püspök százezer koronát tett le a székeskáptalannál azzal a rendeléssel, hogy ez összeget a nyitrai róm. kath. iskolák fejlesztésére fordítsák.

* **Megreparált miniszteri rendelet.** Az ország nagy részében kifogásolták a belügyminiszter azon rendeletét, hogy az 1904. évi viriliseket a tavalyi adólajstromok alapján állítsa össze az igazoló választmány. Nagyváradon dr. **Sarkadi Lajos** biz. tag önálló indítványt adott be a város törvényhatóságához, amelyben a törvényre hivatkozva, törvénytellennek bélyegezte a belügyminiszter rendeletét s azt indítványozta, hogy azt Nagyvárad városa, illetve annak polgármestere ne hajtsa végre. Nagyvárad város törvényhatósága azonban mellőzte az indítványt, de több más törvényhatóság kerekén megtagadta annak végrehajtását. Végre a belügyminiszter is belátta, hogy rendelete nem áll törvényes alapon, s a Belügyi Közlöny legutóbbi száma szerint a következő rendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz:

Folyó évi ad 76,061. sz. körrendeletem kapcsán kijelentem, hogy miután annak kibocsátását kizárólag azon czélzat okozta, hogy a törvényen kívüli állapot a törvényhatósági bizottságok megalakításánál akadályt ne teremtsen; s miután időközben a folyó évi egyenes adók kivétési előmunkálatai — a III. oszt. kereseti adó és bányaadó kivételével — ország szerte bevezést nyertek s a kir. adóhivatalok most már abban a helyzetben vannak, hogy a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1904. évi névjegyzékének összeállításához szükséges ezen előmunkálati anyagot a törvényhatóságok rendelkezésére bocsáthatják; s miután az ezek alapján összeállítandó névjegyzékek az 1886: XXI. törvénycikk 25. §-ában foglaltaknak sokkal inkább fognak megfelelni: nincs észrevételem az ellen, hogy az ad 76,061. számú körrendeletben foglaltaktól eltérve, a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1904. évi névjegyzéke a folyó évre szóló ezen adókivétési előmunkálatok alapján állítsassék össze. Megjegyzem, hogy jelen rendelettemmel egyidejűleg megkerestem a pénzügyminiszter urat, miszerint utasít a kir. adóhivatalokat, hogy a szóban levő kivétési előmunkálatokat sürgősen a törvényhatóságok rendelkezésére bocsássák. Budapest, 1903. évi szeptember hó 25-én. Gróf **Khuen-Héderváry s. k.**

* **Fokról-fokra.** **Nadányi Albert**, a csavargó tolvajja züllött uri fia ismét bekerült az ügyészség fogházába. Az utóbbi napokban városszerte hajszolta az apróbb lopásokat, zsebmetéseket s az elvetemült ember a Szent László-templomot választotta tolvajlásai helyül, a hol aztán az ájtatoskodó uri nők kézi táskáit dezsálmalta meg. Szombaton aztán tetten érték s a többször büntetett, züllött embert a rendőrség átszállította az ügyészség fogházába.

* **Az egyetemi ifjuság október 6-iki ünnepe.** Az egyetemi ifjuság nagy mértékben készült megülni az idén október 6-át. Az ifjusági egyesületek elnökségei tegnap este tartott értekezletükön állapították meg az október 6-iki ünnep részleteit az egyetemi Körben. Az ünnepség részletei a következők: délelőtt 9 órakor mise az egyetemi templomban, melyre az egyetemi ifjuság diszküldöttsége négyes fogaton hozza el özv. Damjanich Jánosné, a nagy vértanu özvegyét. Az egyetemi templomból az ifjuság az Egyetemi Kör és az Allatorvos hallgatók Körének zászlója alatt a Vigadóba vonul, hol matiaé lesz, a melyen Rákosi Viktor orsz. képviselő, Kovács I. István mondanak ünnepi beszédet, R. Maróthy Margit, Török Irma, kiket feikér az ifjuság, szavalnak. Délután az ifjuság Batthyány sírjánál rendez ünnepet, melyen Becker Pál, Mihály Lejos és Kálnoky Viktor fognak szerepelni. — Az aradi október 6-iki ünnepségen tíz tagú küldöttség vesz részt, a melynek sorából Polgár János, Bökössy Endre és Szedlacsek Dezső működnek közre.

* **Debreczeni kerékpárverseny.** Az országos torna-kerékpárverseny az itteni torna-kerékpár együlettel rendezve, háromezer méter 6 percz alatt, a Nagyerdőn lefolyt, a melyen Puky Gyula főispán és Wolafka Nándor püspök is a nézők között volt. A verseny védnöke Kovács István polgármester, versenybírók elnöke Kenézy Gyula dr., az itteni egyület elnöke volt. A versenyen résztvettek az itteni iskolák, a budai tornaklub, a fővárosi postatisztek tornaegylete, az itteni kerékpáregylet. A verseny egész nap tartott. A versenyekben első voltak, a 2000 méteres kerékpár versenyben Püspöki Sándor fővárosi uszógyleti tag, a második Györfy István debreczeni együleti tag a 100 méteres futásban Luczius Károly, budai tornaklub tag; sulydobás versenyben Caray Artur budai tornaklub; 11.23 méter magasugrásban Somodi István kolozsvári egyetemi atletikai klub. A 5000 méteres kerékpár főversenyben Püspöki Sándor magyar uszógyleti tag elsőnek, a második a debreczeni egyület tagja Györfy István volt. Szertornában kitűntek Erdőy Budapest, a fővárosi postaegylet tagja; távugrásban első volt Kovács Nándor, a budapesti tornaegylet tagja; bothajtásban Hajnal Dezső, a debreczeni egyület tagja; egynegyed angol mérőföld futásversenyben Bernek József budapesti posta-tornaegyleti tag; az 1000 méteres kerékpárversenyben Püspöki Sándor, másodikként Györfy István érkezett be. Este a Bikaszállóban 150 teritékű társasvacsora volt, mely után táncz következett.

* **A kirabolt pénzeslevélhordó.** A rendőrség tegnap éjjel razzíát tartott a fővárosban, különösen tüvé tette a Józsefvárost, de csak arról győződött még, hogy a levélhordó támadója már nincsen Budapesten. Valószínű, hogy a rabló véres tettének elkövetése után nyomban megszökött, nem is ment lakására, s így hirtelen eltűnését valakinek be kellene jelenteni a rendőrségen. A főkapitány felszólítja azért a fővárosi kvártélyadó lakókat, házmestereket, szállókat, hogy a rablótámadás napja óta házukból eltűnt emberek nevét és személyleírását haladéktalanul jelentsék be a rendőrségen.

* **Megszökött fia.** Szécsényi Lajos cipész iparos panaszt emelt, hogy Uiz György 14 éves mostoha fia tegnap megszökött tőle, távozása előtt azonban a szekrényben volt százhusz koronát is magához vette. A szökevény tolvaj kézrekerítése iránt a rendőrség megtette a szükséges intézkedést.

* **Lezuhant turisták.** Bécsből jelentik: Mint a lapok Bécs-Ujhelyről jelentik, Beck Arnold ügyvéd és ennek öccse, egy fiatal orvos, lezuhantak a Schneeberg-ről. Az ügyvéd szörnyet halt, öccse súlyosan megsebesült.

* **Uj gyári vállalat Nagyváradon.** Nagyszabású gyáralapítási tervszövegről értesülünk. Arról van szó, hogy egy millió beépítéssel és egy millió forgótőkével Nagyváradon modern berendezésű juttaszövegyárat óhajt egy külföldi konzorcium létesíteni. Azonban az óriási befektetéssel járó vállalatot úgy létesítik, hogy ha az állam és a város megfelelő anyagi és erkölcsi támogatását is sikerül megnyerniök. Ez irányban már megtették a lépéseket. A konzorcium képviselői: *Bányai Mór* (Ujpest) és *Földes Emil* (Budapest). Nagyvárad városánál most tesznek lépéseket s puhatolódznak, hogy milyen támogatásra számíthat az új vállalat. A tervezet szerint a nagyvárad juttaszövegyár az első évben 220.000 korona értékű gyártmányt produkál s ezt fokozza akként, hogy a hatodik évben már 900.000 korona értékre emelkedjék a gyár készítménye. Nagyvárad várostól többféle támogatást kér és pedig kéri, hogy 15 évig mentessék fel a községi adó fizetése alól; munkásképzésre 25.000 koronát adjon a város, továbbá 150.000 korona kamattólküli kölcsönt nyújtson a vállalatnak Nagyvárad városa. A munkásképzésre azért kéri a 25.000 koronát, mert a vállalat a lehető legrövidebb idő alatt egészben magyar munkásokat akar alkalmazni s ezeknek gyors kiképzése nagyobb anyagi áldozattal jár. — Ezeket kéri a várostól támogatául, az államtól bizonyára még többet kér s valószínűleg kap is, mert ezen iparág még nagyon is rászorul Magyarországon a fejlesztésre.

* **Tetten kapott zsebmetsző.** Csucs Gábor bottyáni illetőségű földműves tegnap délelőtt a nagyvásártéren lévő vízvezetési kútját vizet ivott. Ez alkalmat felhasználván *Klein Márton* notárius zsebtolvaj, az embernek kabája zsebében volt zsebkendőjét és pedig 56 koronával együtt kirántotta. Csucs azonban elkapta a tolvaj kezét s így azután *Klein Márton* kellő kíséret mellett csakhamar a rendőrségre került, ahol lezárattott.

* **Önkéntes ujonczok.** A torontálmegyei falvakban fölhivták a legénységet, hogy lépjenek be önként a hadseregbe. A sváb, szerb és román községekből eddig negyven legény jelentkezett a nagybecskereki katonai parancsnokságon. A magyar községekből egyetlen legény sem jelentkezett.

* **Kirabolt üzlet.** A Nagytelek-utczaán levő *Kutasy* Lajos-féle vegyeskereskedésbe tegnap virradóra betörték. Az eddig ismeretlen tettes a szomszédos Balogh féle ház padláán át jutott az üzlethelyiség felett levő padlásba és innen hatolt be az üzletbe. A pénzes fiókból 360 koronát vitt el. Nyomozás folyamatban.

* **Mihály nap a tanítóképzőben.** A helybeli kir. kath. tanítóképző-intézet növendékei, mint minden évben, úgy most is felkeresték szeretett tanárjukat *Ó Mihályt*, hogy névnapi alkalmából üdvözöljék. Fáklyákkal vonultak a lakása elé, hol Székely Lajos III. éves növendék vezetése alatt a dalárda énekelt, utána Hajas Pál III. éves növendék üdvözlő beszédet tartott, melyre az üdvözölt szép szavakban válaszolt. Végül a dalárda elénekelt egy régi magyar rőtát.

* **Egy érdekes levél.** A kéziratgyűjtők bizonyára erősen fognak vétkedni annak a levélnek a megszerzéséért, melyet most fedeztek fel egy gyűjteményben. A levél 1781-ből van keltezve és Franklin Berjámínhoz intézte Robespierre, a hirhedt forradalmár. Abban az időben Robespierre ügyvéd volt Arrasban s leveleiben arról értesítette Frankliot, hogy egy bírósági tárgyaláson erősen védelmébe fogadta a Franklin által feltalált villámhárítót, melyet — mint sok jeles találmányt — ellenségesen fogadtak Franciaországban, mert az irigy tudó-

sok kártékonynak mondották. Robespierre védőbeszédének azonban meg volt a kellő hatása, amit az arrasi ügyvéd a levélhez mellékel irattal bizonyít: a villámhárító hamarosan népszerű lett Franciaországban.

* **A »Nem adóznunk!« ellen.** A nemzet jogos követelményeinek merev visszautasítása tulzába ragad egyes városokat és vármegyéket. Néhány törvényhatóság elhatározta, hogy az ex-lex alatt nemcsak az adókat nem hajtja be, de megtiltja közegeinek az állami adók ellogadását az esetre is, ha az illető önként jelentkezik fizetésre. Ha a többi törvényhatóságok is követnék ezen eljárást, az állampénztár csakhamar felmondaná a szolgáltatást s állam sem teljesíthetné fizetéseit. A belügyminiszter, mint már táviratban jelentettük, körrendeletet adott ki az adóbefizetések ilyen megállítására ellen. A miniszteri rendelet tegnap érkezett meg Nagyvárad város és Bihar-megye törvényhatóságához s annak teljes szövege a következő:

Körrendelet valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságához.

Tudomásomra jutott, hogy egyes törvényhatósági joggal felruházott városok olyan határozatot hoztak, amelylyel közegeiket a község részéről önként eszközölt adófizetések elfogadásától eltiltja, illetőleg az egyes vármegyék a községi elöljárókat ily értelmű eljárásra utasítják.

Hogy a költségvetés nélküli állapot folytán már is nehéz helyzetbe jutott közzgazdaságviszonyok további — esetleg állambitelünk veszélyeztetésére is alkalmas — megakadályozásokról is megóvassanak; tekintettel arra, hogy az önkéntes adófizetések elfogadásának megtagadása nemcsak minden törvényes alapot nélkülöz, de az ilyen értelmű törvényhatósági határozatok egyenesen törvénybe ütközök is; mert az 1883. évi XLIV. törvényzikk 39. §-a szerint az adók beszedésére kötelezett szervek által a részletfizetések »feltétlenül« elfogadandók, — az 1886. évi XXI. törvényzikk 20. §-a pedig az önkéntesen fizetett adók elfogadására semmiféle rendelkezést nem tartalmaz, hanem csupán a meg nem szavazott adóknak behajtására vonatkozik, — már most szükségesnek tartom a czímet figyelemztetni, hogy minden netán hozandó ilyen határozatot az 1886. évi XXI. törvényzikk 10. §-ában foglalt jogomnál fogva meg fogok semmisíteni 1903 szeptember 6.

Gróf Khuen-Héderváry.

* **Tűzbe dobott dinamit.** Megdöbentő szerencsétlenség történt szombaton este Dubovicza községben, ahol dinamitrobbanás következtében négy gyermek az életét veszítette, többen pedig súlyos sérülést szenvedtek. Belle András duboviczai lakos földjén kukoricaszedés volt a mult héten. Szombaton már együtt volt a termés, csak fosztani kellett. Tegnapelőtt este Belle András zenét rendelt a fosztáshoz, mert szokás szerint ilyenkor sokan jönnek fosztani. Ott is volt a falunak apraja-nagyja, daczára, hogy a fosztás a falun kívül volt. Mialatt a felnöttek a kukoricát tisztították, addig a gyermekek a házigazda fiával tüzet csináltak, hogy kukoricát sütnék. Eközben az egyik gyermek Truszkán György dicsekedve mesélte el, hogy az ő apja sok dinamitot hozott haza a bányából, ahol dolgozik. A fiuknak ekkor az az ötletük támadt, hogy durrogni fognak és pedig dinamittal, mert azt már halották, hogy a dinamit a tűzben felrobban és nagyot durran. Rá vették tehát a kis Truszkán fiut, hogy lopjon hazulról dinamitot. A kis fiu vállalkozott a dologra és nemsokára három dinamittölténnyel tért vissza, mit átadott a többi gyermekeknek. A megdöbentő gyermekek azt a három dinamitot egyszerre be-

dobták a nagy tűzbe. A következő pillanatban óriási robbanás reszketette meg a levegőt s mikor a füstfellegek elmúltak, iszonyú kinos sóhajtasok hallatszottak. Belle Andris, Micsu Ilés, Crizán Miklós, Vaja György és a kis Truszkán György életüket vesztették s holttestüket darabokra szaggatta a felrobbant dinamit. A robbanás mintegy 50—60 lépésnyire lehetett a kukoricafosztól, de azért azok közül is sokan súlyos sérülést szenvedtek. A robbanás után a megmenekültek elfutottak a szerencsétlenség színhelyéről, mert az első pillanatban nem tudták, hogy mi történt, csak később mentek vissza a sebesültek összeszedése végett. A halottak szétszaggatott testrészeit a hatósági közeg jelenlétében tegnap reggel szedték össze. A vizsgálatot megindította a törvényszék.

* **Felülfizetés.** A Katholikus Legényegylet szüreti mulatságán következő felülfizetések történtek:

Csávásy Gyula 5 kor., N. N. 50 fill., Fröhlich György 2 kor., Cseprega Miklós 1 kor., Dudacser József és Józsefné 1 kor., Labancz Mihály 1 kor., Szantár Gyula 1 kor., Ercsey József 50 fill., Huszár József 1 kor., K. B. 50 fill., N. N. 50 fill., N. N. 4 kor., főv. Némethy István 50 fill., Rácz János 1 kor., N., N., 2 kor. 50 fill.

A felülfizetéseket ez uton nyugtázza a vizalmi bizottság.

* **Kitűnő bírói vizsga.** Dr. Szolnok Jenő, a nagyvárad kir. törvényszék alapos tudású és kitűnő képzettségű aljegyzője a napokban tette le Budapesten a bírói vizsgát kitűnő sikerrel.

* **Külös sztrájk.** Mulatságos esetet írnak egy franciaországi fürdőhelyről, melynek igazgatója egy kissé csalódott az időjárásban. Az igazgató tudniillik bizakodott abban, hogy a szezon október 15-ig fog tartani s ilyen értelmű szerződést kötött egy zenekarral. A szeszélyes időjárás azonban ez évben alaposan megkurította a nyarat és szeptember 15-én az igazgató maga köré gyűjtötte a zenészeket és tudtukra adta, hogy nem lévén fürdővendég, nem is kell már zenekar, tekintsek tehát a szerződést ezennel felbontva. A zenészek azonban hallani sem akartak erről.

— Mi október közepéig vagyunk szerződötve, — mondták, — szívesen játszunk addig, de önnek fizetni kell.

— Szép, felelte az igazgató, hát játszani fognak addig.

Azt követelte tehát a zenészek, hogy — mint a kánikulában — a parkban játszanak, hanem természetesen teljes diszben: vagyis frakkban, fehér nyakkendővel. Azóta minden este a koncert idejében, vagyis este 8-kor a zenekarnak le kell vonulnia a parkba és játszani — a fáknak. A hű-ös estében két órát kell így tölteniük és hogy mihamarabb erős náthát szerzett valamennyi, az természetes. A zenészek belátták, minő kelepcebe estek és testületileg az igazgatósághoz járultak, hogy tudlára adják; most már hajlandók felbontani a szerződést.

— Szép! — felelte ismét az igazgató, hanem, bár sajnálom önöket, kijelentem, hogy én ragaszkodom most már a szerződéshez. Nem bocsáthatom el önöket október 15-ike előtt.

Egymásra nézett a sok muzikus: ezt ugyan nem várták. Próbáltak alkudozni, fenyegetőzni; mindhiába.

Az igazgató szigorúan rájuk szólt:

— Vegyék tudomásul, hogyha abbahagyják a játszást, vagy nem játszá a rendes művészi programot, amint szerződésben volt, azt szerződés-szegésnek minősítem és a kikötött 5000 frank vinkulumot behajtom önökön.

Most tehát a zenészeknek folytatniok kell a művészi programot minden este 8-tól 10-ig a hideg időben.

* **A brassói katonai tüntetés.** A hadbíróság a 2. gyalogezred tüntető katonái közül hármat nyolcz hónapi, kettőt hat hónapi börtönre és az 50. ezredből hat katonát több hónapi börtönre ítelt. A legénység tegnap óta nincs kaszárnyafogságban.

* **Elveszett egy kapukules!** Hogy micsoda pazar jókedv lehetett a legényegylet vasárnapi szüreti mulatságán, annak koronatanuja egy kapukules, mely elveszett a mulatságon. Szerény, nem hivalkodó kapukules, olyan, a minőt férjem uraimék kapnak kimenőre néha-néha. Szóval becses jószág, a melyet csak a legjobb kedvében hagyhat el az ember magától. Nehogy pedig nagyobb családi háborúság legyen belőle, az egylet ez uton jelzi, hogy a kapukules megtalálattot s kellő igazolás után az egyleti helyiségben átvehető.

* **Találtak egy ezüst kulcstartót** bele vésett névvel. Atvehető a rendőrség 3-ik számú szobájában.

* **Érdekes meglepetésben** részesül mindenki, ki megtekinti *Wallerstein Fülöp Fiai* nagy áruházát, (Nagyvárad, Bémer-tér) mert valóban meglepetés számba megy ott az őszi és téli időnyre megérkezett ujdonságok jó és olcsósága valamint a pontos és szolid kiszolgálás, melyben a közönség részesül. A cég régi jó hírneve is már magában véve elég biztosítékot szolgáltat arra nézve, hogy mindenki bizalommal forduljon hozzá. Mi magunk részéről ez uton ajánljuk olvasóink figyelmébe a hazai versenyképes céget. Bővebb felvilágosítással szolgál a cég lapunk mai számában közölt hirdetése. 405.

* **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét Oppenheim F. Vilmos** kosáráru kereskedésének lapunk mai számában közölt hirdetésére.

* **Olvasóink figyelmébe ajánljuk Reisz és Forjesz** butorkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetését. 296.

MULATSÁG.

Szüret a Sasban.

Ilyen csodát sem mindig látott a világ: szőlő termett a Sas-szálloda ócska falain s a friss gyümölcstől olyan fiatalos jókedv pattant az öreg falak közé, hogy szinte-szinte el sem fért a nagyteremben.

Megszoktuk már ezt a legényegyletnél, melynek minden mulatsága egy-egy fényes sikert jelent. Jó kedv, igaz magyaros kedély, szép leánykák — mi kell egyéb egy fényes sikerű mulatsághoz? S melyik hiányzott ezek közül a legényegylet mulatságról?

A jókedvet a pompásan összeállított tréffás program varázsolta elő. Vig dal mellett vonultak fel a sző őpásztorok és pástorleánykák, valamennyien magyar ruhába öltözve s *Kendrella* János vig prólóggal nyitotta meg az estélyt, amelyet ügyesen, sok derűtséget keltve adott elő. *Papp* Ferencz és *Papp* László igen sikerülten és szépen énekeltek egy férfi-duettet. Óriási derűtség közt *Barza* Károly a Bajos Jeremiás cz. monológot adta elő, a mely előtt és után a legényegylet dalaárdája énekelte. *Kürti* Lajos valósággal meglepte a közö séget. »Gergej lötyögése, meg egy pár dal a közepiből» czimvel adott elő egy kacagató monológot és néhány pompás humoros kuplét, amelyeknek nemcsak szövegét, hanem dallamát is ő szerezte. Szűnni nem akaró, viharos tapsok jutalmazták minden stróffáját.

Ilyen kitűnő hangulatban kezdődött meg a szüreti lopás. Csábítóan integetett a falakról a sok sző őgerezd, de jaj volt annak, a kit kísértetbe vittek a fűrtők! Szemfüles pástorok, pástor leánykák rögtön nyakon csípték s vitték a hegybíró elé, aki kegyetlen bírságra ítélte az illetőt. Ha ügyetlenül lopott, felment a bírság egy nikkal hatóság is!

A tánczról írni nem lehet. A ki ott volt,

az tudja, micsoda kitűnő hangulat uralkodott táncz közben is, a ki pedig nem volt ott, annak ugy sem lehetne leírni a mulatságot.

A két szép nyeles kisorsolásánál az első díjat *Kádár* Ilonka kisasszony nyerte, a másodikat pedig *Balogh* Ferencz.

A világpostán a legtöbb levelezőlapot eladó és legtöbb lapot kapott hölgyek közül díjakat nyertek: Elsődíjat *Nagy* Vilma és *Kauczil* Teruska, második díjat *Mesko* Anuska, harmadik díjat *Kauczil* Mariska. Az értékes és szép nyereleménytárgyak meglepetést keltettek.

Volt aztán még két, derült éget keltő jutalomdíj, melyet a hölgyek ítéltek oda szavazással: a két legsavanyubb ábrázatu tánczosnak. Első díjat (egy szafaládé koszoruba font papucs) *Kürti* Lajos, másodikat (egy koszoru vereshagyma) *Veress* János nyerte.

A jelen voltak névsorát, amennyiben sikerült összejegyeznünk, a következőkben adjuk:

Asszonyok: Hant Frigyesné, Szabó Miklósné, Roxin Lászlóné, Karkusz Sándorné, Nagy Gáborné, Morvay Vilbáldné, Komáromy Ignáczné, öz. Bereczky Lajosné, Steininger Sándorné, Zsemliaszky Jánosné, Koch Sándorné, Popovics Gusztávné, Jakab Józsefné, Nádory Józsefné, öz. Kauczil Istvánné, Tóth Andrásné, Tóth Irénéné, öz. Kimpál Gáborné, Aratóczy Istvánné, Ujlaki Károlyné, Bene Lajosné, Tóth Károlyné, Szántai Gyuláné, Melán Józsefné, Barza Józsefné, Cseprega Miklósné, Szabó Ferenczné, Vidosics Lászlóné, Kállay Elekne, Pásztafi Lajosné, Urszuj Mihályné, Dozacsek Józsefné (B-lányes), Bitling Antalné, Sinkó Ferenczné, Sikli Józsefné, Labancz Mihályné, Pápa Lajosné, Weiszman Istvánné, Nagy Józsefné, Kmetz Jánosné, Mudura Györgyné, Kovács Miklósné, Eröss Mátyásné, Futó Jánosné, Buday Lászlóné, Frey Józsefné, Pázmány Lajosné, Körösi Jánosné, Kádár Gyuláné, Matlát Józsefné, Pontos Péterné, Kenéz Sándorné.

Leányok: Bostyán Juliska, Csengeri Margit, Daka Ilonka, Frey Anna, Galló Rózsika, Juhász Gizella, Kauczil Rózsika, Kauczil Teruska, Kiss Karolin, Kiss Zsuzsika, Kovács Margitka, Kimpál Rózsika, Meskó Anna, Nagy Vilma, Pásztor Margitka, Szántay Etelka, Weiszmann Juliska, Szabó Ilona, Fekete Mariska, Bene Teruska, Tóth Rózsika, Tóth Vilma, Szántai Etelka, Tóth Margit, Koza Erzsike, Heg-düs Agnes, Barza Mariska, Haliczky Ilona, Szuczi Martska, Borsos Hermina, Vidosics Mariska, Ferencz Mariska, Jakab Juliska, Kállay Teréz, Mancz Juliska, Sinkó Gizella, Ujfalussy Vilma, Nagy Erzsike, Nagy Ilonka, Kmetz Etelka, Balogh E-zter, Nádasi Irénke, Nádasi Karolin, Kovács Juliska, Eröss Mariska, Arnóczy nővérek, Sikora Róza, Jankai Pirokska, Zsemliaszky Erzsike, Kauczil nővérek, Popovics Erzsike, Jordan Mariska, Eröss Etelka, Futó Ilonka, Papp Erzsike, Pázmány Etus, Kiss Róza Iványi nővérek, Vass Mariska (S-rkad), Márkó Erzsébet, Kádár Ilonka, Szabó Jolánka, Nagy nővérek, Koch Mariska, Baumiszter Rózsika, Tóth Karolin.

IRODALOM.

Katholikus Hitvédelmi Folyóirat szeptemberi száma a következő tartalommal jelent meg: 1. A IV. Katholikus Nagygyűlés programja. 2. Kísérlet a kereszténység és modern kultúra kiegyenlítésére. Fudorovits Zsigmond. 3. Szociális levelek. IX. A keresztény szociális-kurzus. B. Ó. 4. A pogányság a római birodalomban N. Konstantin milánói rendelete után. Dr. Zubriczky Aladár. 5. Megtértek Czarok. Brownson A. Orates. 6. Külföldi Szemle. Politika nyáron Franciaországban. — A kölni jubiliáris nagygyűlés. Lord Salisbury vallásossága. Dr. Trikal József. 7. Protestáns Szemle. A kálvinisták nem ünnepelek. Evangelikus pánszlávok. — Hazugságok. J—x. 8. Krónikás. Több szerénységet. — Katholikus szociális-kurzus. 48 as reformpolitika. — Kath. egyetem Gyulafehérvárott. — A halottégetés gyönyörei-

ról. — A papi nyugdíj ügye Győrött. — Keresztény szociális népgyűlés. Ifjú Sámbar. Megrendelhető a pénz előleges beküldésével. Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Csömöri-ut 16. szám.

Az Oktató népkönyvtár XII. évfolyamának 9. száma a következő tartalommal jelent meg: 1. Mozaik. X. Pius (kép.) Hazánk Nagyasszonyához (vers) Kálmán Károly. — Az új pápa életrajza. — Hitbuzgalmi. Honnét nyer segítséget a család? Az égre appellál. Illetlen beszéd. — A korcsmák vasárnapja. — A gazda. A szőlősgazdák kongresszusa. A gőzszántás költségei. — Konyha. Tejeles rétes. Honi torta. Almarétes. Szerb laska. — Vegyesek. — Hasznos tudnivalók. Széltől kifújt kézbor kisimítása. Jó fogpor kellékei. A pipa, a szivar, a cigaretták. Bőrkiütést okozó ételek. Az ecet mint soványító szer. — Mulattató. — Találós kérdés. 2. Az élet hullámain. Irta: Domonkos István. Az életből vett képek. (Utolsó két iv.) Egyesületi élet (Das Vereinsleben.) Tanulmányos könyv a népek, ifjaknak, öregeknek egyaránt. Wetzel Xav. Ferencz után. T. Pelikán Kriszós. — I. Az egyesületi élet fényoldalai. — Mit szól az egyház? — Egylet egylet ellen. — Korunk gyógyszerei.

TAVIRATOR

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. táv.) A napok óta hétfőre kitűzött értekezleten a szabadelvűek nem foglaltak határozott állást a katonai követelések ügyében, hanem *Ivánka* Oszkár indítványára programjuk megállapítását e célra választott bizottságra bízták. A bizottság tagjai: *Szell, Apponyi, Andrássy, Tisza, Hódossy, München* és *Hieronymí*.

Megtagadják az adót.

Budapest, szept. 28. (Saját tud. táv.) Temesvár város közgyűlésén 101 szóval 12 ellenében kimondták az adófizetés megtagadását s egyszersmind feliratilag tiltakoznak az adószedést elrendelő miniszteri intézkedés ellen.

Jutalom a pénzeslevélhordó kézrekerítőjének.

Budapest, szept. 28. A m. kir. postai és táviratigazgatóság a következőket teszi közzé:

Láng Lajos kereskedelmi miniszter annak, a ki a József-köruti pénzeslevélhordó ellen elkövetett merénylet tettesét elfogja, vagy ennek elfogatását utmutatásával biztosítja, 500, azaz ötszáz korona jutalmat tűzött ki. (M. T. I.)

A függetlenségiek értekezlete.

Budapest, szept. 28. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi párt *Thaly* Kálmán elnöklésével tartott értekezletén *Barabás* Béla kijelentette, hogy a Ház legközelebbi ülésén kimagyarazza és jóváteszi közbeszólását.

A francia pápai nunczius római útja.

Páris, szept. 28. A helybeli politikai körökben sokat vitatott kérdés, hogy Lorenzelli pápai nunczius az olasz királynénak látogatása alkalmával milyen magatartást tanúsítson. Rómából érkezett hírek szerint úgy látszik már szabályozva van,

Az Aveniere d' Italia szerint a pápai nunczius, kinek már egy idő óta kívánsága volt Rómába menni, hogy az új pápának hódolatát mutathassa be, október 10-étől szabadságot fog kapni és az olasz királyi pár párisi tartózkodása idején távol lesz. Több hírlapi tudósító hiába fáradozott, hogy a nuncziaturán megerősítést vagy czáfolatot szerezzen e hirre nézve. (M. T. I.)

Emléktábla a pápa születési helyén.

Ríse, szept. 27. Harmincz katolikus egyelet és igen nagy közönség jelenlétében nagy lelkesedés közepette leplezték le ma a pápa szülőházán alkalmazott emléktáblát. (M. T. I.)

A csehek.

Prága, szept. 28. A Narodí Listi mai száma írja, hogy Fr. Herold azét mondott le mandátumáról, mert a Klocac-csoport árulást követett el a csehek ellen. Ilyen körülmények közt a csehek a pártok bizalmát, elvesztették, mert a pártok az árulás következtében nem lehetnek biztosak a felől, lehet-e a csehek fegyverszövetségére számítani. (M. T. I.)

Halálos ítélet.

Eszék, szept. 28. A mitroviczai törvényszék az ötven éves Belovics Abrahamot gyilkosságért, a melyet Besenovóban Arzienievics földművesen követett el, kötélahálóra ítélte. Ez már a második halálos ítélet ezen a héten. (M. T. I.)

Herczegek útja.

Gödöllő, szept. 28. Lipót és György bajor herczegek tegnap Visegrádról ideérkeztek. Konrad bajor herczeg tegnap délben Kis-Tapolcsányba utazott. (M. T. I.)

A nisi összeesküvés.

Belgrád, szept. 28. Az eddigi vizsgálat szerint azt hitték, hogy a nisi összeesküvést egy beavatott tisztnek vigyázatlansága idézte elő. Ma kiderült, hogy Weissmann belgrádi orosz ügyvivő volt az első, a ki a szófiai szerb diplomáciai ügynökség révén értesült az összeesküvésről s jelentést tett róla a kormánynak. (M. T. I.)

Békekonferenciák.

Rouen, szept. 28. Tegnap délután tartották meg a nemzetközi békekongresszus záróülését. Az ülésen Trouillot kereskedelemügyi miniszter elnökölt, a ki záróbeszédében kiemelte a fegyveres béke hátrányait és az igazi béke előnyeit az összes nemzetekre nézve M. T. I.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

S o r s j á t é k.

Regény.

Irta: Stella (Szóke Berta)

81.

Íróasztalához ült és az ívek egymás után teltek meg aggodalmát, kétségbeesését kifejező tartalommal, majd édes szerelmi vallomásokkal, de egyiket a másik után tépte szét. Nem, neki nem szabad a szívébe látni. Nem akar szerelmet koldulni. Viszont szerelemre vágyik ugyan, de nem olyanra, mely a részvétből fakadt. Hosszu kínos tépelődés után megírta neki,

hogy kérője van, derék jó fiu, nyugalmas, talán boldog jövőnek nézne eléje oldala mellett, de nem tudja mit tegyen. Szívének nincs semmi köze a dologhoz és házasság szerelem nélkül... Ilyenre alig volna képes. Barátságában bizva reméli, hogy jóindulatú önzetlen tanácsa megadja számára a helyes utat, melyen haladnia lehet.

Most jöjjön, a minnek jönnie kell — szölt a levelet lezárva, megkönnyebbülést érzett. Az embernek segítenie kell magán, hogy Isten is megsegítse.

XVIII.

A válasz csakhamar meg is érkezett. Márta szorongva bontotta fel. Szíve oly hevesen dobogott, kezei úgy reszkettek a felindulástól! Szemei előtt táncoltak a betűk, melyek egész jövőjét magukban foglalták. Nagyot fohászkozott, aztán olvasáshoz kezdett:

Kedves Barátnóm!

Oszintesége megtisztelő bizalma a lehető legnagyobb zavarba ejtettek. Végtelenül kínos helyzetben vagyok, a midőn egyenes bizalmas kérdésre becsületesen egyenes lelkű emberhez illően felelek. Az a tudat, hogy jelen soraim esetleg kellemetlenül érintenek, nagyon-nagyon rosszul esik, de bármint szeretném is effélettől megkímélni legkedvesebb barátomat, nem tehetem. Hogy a dolgot kellőképpen megérttessem, ismeretségünk kezdetére kell viztatérem. Arról az emlékezetes kiállításról hazatérve, körülbelül öt negyed év mulva veszélyes beteg lettem. Az orvosok tifust konstatáltak s én hetekig feküdtem eszméletlenül, élet és halál közt lebegve. Mikor felgyógyultam, ami hónapokat veti igénybe, nagyon kellett kimélni magamat, nem jártam sehova, a rövidre szabott hivatalos órák utáni időmet egészségem teljes visszanyerésére szolgáló orvosi rendelések igénybevételével töltöttem. Egy darabig csak ment a dolog, de végre beleuntam, ezt az életet nem bírtam sokáig, hevesen keltem ki az orvosi önkény ellen, mely folyton óvatosságra, nyugodt, minden felindulástól ment életmód folytatására intett. Ekkor jutott eszembe a kiállítási ismeretség, írtam Onnek és levelei igen-igen sok szórakozást, számtalan kellemes órát szereztek nekem, egyhangú visszavonultságot e levelek tették elviselhetővé, derűlté.

Mikor szegény apám maguktól hazajött, e szavakkal fejezte be dicsőítő himnuszait: »A te helyedben Vajda Márta volna az a leány, a kit feleségül vennék.« En akkor rá sem hederítettem e megjegyzésre, szívem egy más nő képével volt telve. Magában a jó pajtást szerettem mindig, a másikat azonban imádtam lelkem egész erejével. Intettek, óvtak nem ért semmit, szívem vágyát követtem csupán. Szegény apám halálos ágyán ígértette meg velem, nem veszem feleségül. Vértől szívvél szakítottam vele, ígéretemet beváltani akarva és ez a szakítás hugom viszonyának felbomlását is magután vonta. Iszonyuan szenvedtem a magam fájdalma mellett, legkedvesebb nővérem hervadását is látnom kellett.

Erre a válságos időre esik találkozásunk. Szerettem volna apám utolsó óhajának magára vonatkozó részét teljesíteni, de az a másik érzélem erősebb volt, mint hittem. Érezni nem lehet parancsszóra.

Kérdésére tulajdonképen azt kellene felelnem, hogy ne menjen ahhoz a Kovácshoz, mert hisz nekem van szánva, de... levelének egyik részében ez foglaltatik: a házasság bűn szerelem nélkül, kettős bűnnek tartom hát, ha olyanok között köttetik, kik közül az egyik másra vágyik, amidőn arájának hűségét esküszik.

Tanácsom azért a következő: Ha szíve szabad még s ha nem érez ellenszenvet azon ifju iránt, legyen a felesége, a szerető férfi erős akarattal, türelemmel, ki tudja vinni neje viszonzszeretetét stb.!!!

Nem tudta tovább olvasni, a betűk összefolytak előtte, szemei elhomályosultak s erőtellenül rogyott egy közeli székbe. Megismerte sorsát! Oh és ez a tudat nagyon, nagyon keserves, szívére mérhetetlen csapás volt. A kárvavár összeomlott, a hímes, ragyogó álom szétfoszlott. Vége mindennek — nyögte fájdalmasan.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Hegyközségi birtokosok közgyűlése.

Közelg az idő, hogy az ideai szőlőtermés észüretelhető legyen s ezért a nagyváradi hegyközségi birtokosok vasárnap délelőtt a város háza nagytermében népes közgyűlést tartottak az általános szüret határidejének megállapítása végett.

A közgyűlésen dr. Molnár Imre kir. kath. jogakadémiai tanár, hegyközségi elnök elnöklete alatt jelen voltak:

Sal Ferencz, Pékánovits Imre, Bordé Ferencz, Balázsovich Ernő, Székely Sándor, Márkus János hegybíró, Fűredy László, Darvassy Lajos, dr. Wimmer Julián, ifj. Rimanóczy Kálmán, Imrik László, Rendes Vilmos, Voszka Ferencz, Tar Ernő, Karger Sándor, Fröhlich János, Jellinek Ferencz, Sztarill Ferencz, Homolya István, Szabó József, Ehrlich Ignác stb.

Molnár Imre elnök megnyitván a közgyűlést, bejelenti, hogy az ülés tárgya a szüret határidejének megállapítása, és erre nézve felkéri a tagokat javaslatételre.

Többek hozzászólása után az elnök határozatképen kimondja, hogy a szüret október 12-én kezdődik. Ha azonban valamely szőlőtulajdonosnak a termése veszélyeztetve volna a 12-ig való várakozással, úgy a hegybíró engedélye alapján az illető előbb is megkezdheti szüretelést.

Mint hogy az ideai szőlőtermés mennyisége jóval túlhaladja a tavalyit s így a szüret az idén tovább fog tartani mint múlt évben, elnök Molnár Imre indítványára kimondja a közgyűlés, hogy jelen alkalommal az iskolák tanulói részére ne az eddig szokásban volt két, hanem négy napi szüreti vakáció kéressék a tanhatóságoktól. Eme határozat kerestül vitelére Rimler Károly polgármestert átirat útján kéri fel.

Végül Molnár Imre elnök tett a tárgyszorozaton kívül jelentést egy nagyfontosságú ügyben.

Előnk emlékeztetésében van még mindnyájunknak ama minden oldalról helyesléssel fogadott indítvány, melyet dr. Molnár Imre, a nagyváradi hegyközség elnöke terjesztett a Nagyváradon múlt hó 13-án tartott országos szőlészeti kongresszus elé, az agrárkölcsonök ügyében, hogy t. i. feliratot intézzen az egyesület a kormányhoz, melyben tárja fel őszintén mindazon bajokat, hátrányokat, melyek az agrár kölcsonök után szedett kamat s illetékek túlmagasságából származnak, s kérje a kormányt a gazdáknak nyújtott kölcsonök elviselhetőbbé tételére.

A másik indítvány Drucker Jenő volt a boritaladó leszállítása tárgyában.

Az értekezlet akkor elhatározta, hogy mindkét ügyben az országgyűléshez feliratot intézzenek. A felirat megszerkesztésével dr. Molnár Imrét bízta meg az értekezlet, ki most a közgyűlésen jelenti, hogy a feliratot elkészítette, s a napokban Budapesten lévén a központnál bemutatta, hol általános elismeréssel fogadták el a felirat szövegét.

Együttal jelenti, hogy legutóbb Tokajban is volt a szőlőgazdáknak értekezletük, melyen szintén hason szellemű felirat küldését határozták el a már említett ügyekben. S így a feliratok együttesen fognak a kormányhoz beterjesztetni, hogy annál nagyobb súlyok legyen.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul a hegyközség agilis, nagyérdemű elnökének kijelentéseit s Homolya István indítványára a gyö-

nyörű felirat megszerkesztéséért neki jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezzel a gyűlés elnök lelkes elttetésével véget ért.

Határidők.

	Budapest, szept. 28.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

	Budapest, szept. 28.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Saigótarjáni	—
Wagon-kölcson	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. szept. 28-án.	
Magyar aranyjárdék 4	117.75
Magyar koronajárdék	97.40
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4, 1/2	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	97.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4 %	—
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	195.—
Tizaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcson	154.—
Osztrák járdék papirban	99.50
Osztrák járdék papirban	99.85
Osztrák járdék aranyban	119.—
Osztrák korona járdék	99.60
Osztrák államsorsjegyek	154.—
Osztrák magyar bank részvény	15.75
Magyar hitelbankrészvény	711.—
Osztrák hitelintézet részvény	648.50
Páti vista	94.95
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.07
Londoni vista	239.15
20 márkás arany	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

812

A

„Nagyváradi hitelbank részvénytársaság“ működését Kossuth Lajos-utca 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre :

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyvcskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítolása.

Előlegek értékpapirokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Hirdetés.

A Nagyváradi Hitelbank takaré- és segélyszövetkezet

működését megkezdte.

Tagok ez évi október 1-ig — mulasztási illeték fizetése nélkül — felvétetnek.

A befizetések hétköznapokon egész napon át, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a «Nagyváradi Hitelbank r. t.» üzleti helyiségében Kossuth Lajos-utca (Sándor Samu-ház.)

859

Az igazgatóság.

AMERIKA.

Indulás Havréből minden szombaton. Menet-jegy a

francia vonalon át.

Gyors és jó szállítás. Kitűnő ellátás, beleértve bort és liqueuröket. Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve nyerhető:

Französische Linie

Wien, IV. Weyringergasse 8. 429.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 807.

Hazai ipar!

Butor

modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 29

Nagyváradi, Zöldfa utca elején.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó. 417

Egy földbirtokos írja.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria. B.-Ujváros.

Felkérem, hogy postafordultával küldjön nekem az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teájából két csomaggal. Küldjék ezt a teát Debreczenbe, Szathmáry Gábor ház- és földbirtokosnak Debreczen, 1664. házszám. Én ajánlotam a betegnek a teát, mert avval már sokakat meggyógyítottam. Kérem tehát Önt, hogy postafordultával a kért vértisztító-teát magyar használati utasítással utánvétellel küldje meg, de minél gyorsabban. Ugyanannak a fenti betegnek még több adagra is lesz szüksége, mert azt tanácsoltam neki, hogy a teát legalább két hónapon keresztül használja. Még egyszer van szerencsém a fenti czimet emlékeztetébe hozni és kérni a gyors megküldését.

Tisztelettel

Liszky Ferencz, földbirtokos.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban. 348.

Magyar gyártmány!

Honi ipar!

„EMKE” padlófénymaz.

A közeledő idény alkalmával van szerencsém a t. közönségnek szives figyelmét felhívni saját gyártmányu »EMKE« padló és parkette fénymazamra, mely gyors száradása, szép fénye és tartóssága által az összes eddigi gyártmányokat felülmúlja.

Mindenki, aki ezen »EMKE« fénymazakat használja, nemcsak egy honi iparág fejlődését mozditja elő, hanem hazafias és közművelődési célokat is szolgál. A gyárat az »EMKE« rendszeresen ellenőrzi.

„Emke” padló fényezómáz 1 kgros üvegekben v. dobozokban 2 kor. — fill.
 „Emke” parkette fénymaz 1 „ 2 „ 80 „
 „Linoleum” 1 „ 1 „ 40 „

Szives megbizásait kérve, vagyok

397.

kiváló tisztelettel:

BERKES BERTALAN.Fő-üzlet: Zöldfa-utca. Telefon szám 180.
Videki telefon összeköttetés.Fiók-üzlet: Feszek különlegességek raktára. Fő-utca.
„Bazár”-épület. Telefon sz. 393.

Kizárólagos női és gyermek-divat és kézimunka-üzlet.

EISLER BERTALAN

NAGYVÁRAD, Olaszi, Fő-utca.

Ujdonságok nagy választékban! Szmirna gobelin, congré északi (Nordis) és damaszt kezdett és előjegyzett kézi munkákban, minden hozzá való anyaggal; iskola kötény, gyermek felöltő, sapka, fejkötő és kalap; Ujdonságok!! Flanell, barchet és szövet gyermek ruhák; leány- és női fehérneműek. 292.

Nagy választék Női és Gyermek Esőernyő, batiszt Zsebkendő, selyem Echarps és fejkendőkb.

Kizárólag csak női és gyermek **harisnyák** nagy választéka. — Zachariás és prágai glace keztyük és női pipere czikkek.

Mindenemű női szabó-czikkek. Ujdonságok csipke, applicatio és medaillonokban.

Vászon, fehér és asztal neműek, damast áruk elismert legelőnyösebb árban. Tartósságáért kezességet vállalunk. Teljes menyasszonyi kelenyék, remek kivitelben 100 frttől 5000 frtig.

Valódi angol és francia különlegességek, czybelin, schotisch és doubl kelmékben gyönyörű választék — ugyszintén olcsóbb kelmékben is — 120 centiméter széles, már 25 kr-tól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sima selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kivitelű díszek, selyem applicatio — chantüle és valancien csipkék, fekete fehér és ecrü színekben, — kivételos olcsó árakban.

Férfi és gyermek fehérneműek, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jäger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

**Egy férfi gallér 10 kr.,
1 pár kézelő 20 kr.**

Berliner és posztó nagy és fél nagy kendők, fejkendő, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrác

készítettés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelben, továbbá pluss, pique és trico paplanok.

Fiók-üzlet:
Debreczen
Piacz-utca.

Fő-üzlet:
Nagyvárad
Bémer-tér.

Fiók-üzlet:
Kisvárd
László-tér.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelgő **őszi és téli idényre** raktárunkat nagy mennyiségben a **legujabb és legdivatosabb** árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb áruinkról s pontos kiszolgálásról általános elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAL.

Szolid szabott árak tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az ujonnan berendezett női és gyermek confection raktár dús választékban, eredeti modellek.

Salon szőnyegek, futó, velvet tapes ry és spárga szőnyegek függönyök, lambrekinok, fali és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, **csipke és tüll függönyök**, fehér — crem és ecrü színben állandóan óriási választékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 kr-ért.

Mindenemű bélés áruk és hozzá való szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelenyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsai és brassói pokróczok, méter és darab számra.

Eredeti gyári ár.